

BAJAI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 2-80 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként d. u. 2-kor.

Fegyverletétel harci induló mellett

(vi) Mire ezek a srok eljutnak a legtávolabbi vidékre, Magyarország és Csehország közt beál a közgazdasági hadiállapot, a vámháboru. Mit szóljunk ehhez a furcsa harcászathoz, amelyben a szerepek fordítottak és a világháboru legjobb katonája, a magyar, emeli magasha kezét a cseh előtt, a „Hori ruke!“ világtörténelmi szobra előtt? Mit szóljunk a magyarországi politika és közgazdaság Prága címére puffogó hadüzeneteihez, e vaktöltések kirobbanásához, ez üres és magnétküli lövesekhez. Fud miniszter harcias nyilatkozatahoz, a kereskedelmi és iparkamarák ökölcspásaihoz, a bankok seregszemléjéhez, a pesti sajtó papirdzsungeijében zengő riadókhöz? Mit szóljunk a textilnapoleonokhoz, a nyersvas szeretőihez, a közgazdasági nagystratégához, akik mindig letették a fegyvert a csehek előtt, miután bosszúháromszójjal megüzenték nekik a háborut? Mi legyen a véleményünk a felvizetett, keresztény, ellenforradalmi kormányrendszerrel, mely maga is jó arcot csinál a bosszújátékhöz, maga is fujja a harci indulókat, miközben a magyar közgazdaság Világosához menetel? Dicsérjük e a bátorságát azért, hogy a szélsőjobboldal napilapját egymagára hagyja a cseh zsoldba szegődött magyarországi szociáldemokrácia elleni harcában, amikor a most nyilvánosságra hozott adatok szükségyszerűen régen befutottak a budapesti kormányközegekhez? Ehelyett inkább tegyünk egy férfias közmozdulatot és tépjük le a függőnyt egy percre a valóságról, amelyet a cseh—magyar „vámháboru“ kulisszái eltakarnak. A valóság az, hogy Magyarország ki van szolgáltatva a cseheknek, akik nagy befektetéseket eszközöltek itt, megvesztegették, vagy megvásárolták a két legerősebb szervezetet, a magyarországi szociáldemokráciát és a nehéz ipart. Az első organizáció árulásáról eleget irt a sajtó az elmúlt napokban, ami a másodikat illeti, annak a szerepe még cifrább, de senki sem ír róla, mert a nagyipari szervezetek és a mögöttük

álló óriásbankok torkára forrasztanak a szót. A helyzet az, hogy a nehézipar szőröstő-bőröstől kiszolgáltatta a Csonkaországot a cseheknek, hogy ennek ellenében itteni vaskohói számára olyan föltételekkel kapja meg a cseh impérium területén kibányászott nyersvasércet, mint ha a trianoni határok nem is léteznének. Így teremtette meg a vasipar a maga számára és a maga módjára Magyarország integritását, a kizsákmányolás és az árulás integritását, aminek ellenében a prágai pallos permanens ott lóg a magyar nép, a magyar közgazdaság feje felett.

Igy szépen elzengjük a harci dalt, mielőtt megadjuk magunkat. A nagyipar és a szociáldemokrácia diktálják a fegyverletételt.

Arról ne is szóljunk, hogy mi történnék itt, ha egy napen fegyveres konfliktus támadna Csehország és Magyarország között és Csehország visszatarthatná a nyersvas-szállítmányokat. A gyárak egyszerre megállnának. A magyar ténylezőknek meg kellett volna akadályozniok ezt az üzletet, amelyről a GyOSz évkönyvei is följegyzik, hogy nagy áldozatok árán jött létre. Nem kell nyersvas, ha életünk árán adják a csehek, máshol is terem nyersvas Európában.

Budapestről puffogó hadüzenetek helyett egy rövid komünikét szeretnénk, illetve hármat. Az első szólna a vasérc-egyezmény felbontásáról, a második a szociáldemokratapárt cseh zsoldban álló vezéreinek letartóztatásáról. Egy harmadik jelentés azt tudatná a világgal, hogy a magyar kormány megvonta az angol állami banktól azt a megbízást, hogy a nemzetközi piacokon megfelelő vásárlásokkal gondoskodják a pengő védelméről. Pénzünket más-kép is megtudjuk védeni, így pedig az angol munkaspárt azzal a fenyegetéssel, hogy cserbenhagyja a pengőt, állandóan a to-kunkon tartja a kést Garamiek és a csehek érdekében. Ez a három közlemény volna az igazi hadüzenet Prága címére.

Magyarország épen úgy mint Jugoszlávia, a korlátlan lehetőségek országa a cseh nagyipari kizsákmányolás szemében. Ezért Prága áldozatokat is hozott. Belgrádban és Zágrábban összevasarolta a napilapok nagyrészét és fegyverszállítmányok után kifizetett proviziókkal zsebébe

gyűrte a szerb tisztikart.

Viszont Magyarországon a szociáldemokráciát és a nagyipari szervezeteket tartja aranyláncon. Csehországtól délre a tengerig a halál ásit a télbe borult világ felett, kaszál a magyar és horvát parasztság nullióinak sorában. Igazán prágai kaszás.

Pedagógiai Szeminárium Bácsalmáson

Szerdán reggel a bácsalmási zárdában a környék több mint 50 tanítója megjelent, hogy a tolyó tanév első pedagógiai előadásán részt vegyen. Bajáról Rusztek Károly vezető kir. tanfelügyelő és Oszwald József dr. segédtanfelügyelő jelentek meg. Elnöklő Rusztek Károly tanfelügyelő bejelentette, hogy a nehéz gazdasági viszonyok miatt a mostanin kívül e tanévben csak két szemináriumot rendezhet, egyet februárban és egyet májusban. Majd magas nivóju előadást tartott a népiskola és középiskola viszonyairól. A népiskolák jelleg, tanítási nyelv, nem és tantervek szerinti csoportosításán kívül a gyakorlati élet új csoportosítást is végzett, a hely szerint városi, falusi és tanyai iskolákra tagolva a népiskolákat. Az első jellegű iskola csak alapot ad a tovább tanulásához (szellemi munkára nevel) a két utóbbi azonban végleges művelődési forrás (testi munkásokat képez.) Ezért nem haladhatnak egyuton, hanem a további cél, szülők és gyermekek végül a nagy nemzeti érdekek szerint is külön tanterveket kell kibocsájtani. Ennek hiánya okozza azt, hogy a népiskola és középiskola között nagy szakadék van, ami látszatra csak mélyült az új népiskolai tanterv életbelépésével, valóban azonban az átmenet most sokkal könnyebb, amint azt 11 középiskola egybehangzóan bizonyítja. És az az eredmény csak fokozódna, ha a fentiek szerinti hármastagozódás életbelépne. A nagy tetszéssel fogadott előadáshoz Barth Benedek és Szabó István pápai kamarások is hozzászóltak.

A program szerint mélykúti M. Aventina bácsalmási tanítónő ügyes mértantánítása következett: Összeadás az 1000-es számkörben a III. osztályban. Mind az előadást, mind az ez követő igen tartalmas értekezletet lelkesen megtapsolta a

halgatóság.

Rasztk P. Béla óalmási tanító a nyulról tanított a fiu III. osztályban teljesen az új tanterv szellemében, majd a természetismeret a beszéd- és értelmgyakorlatokban címen értekezett hatásosan.

Végül Dittrich Gyula bajai állami tanító mutatott be mintatanítást a VI. osztályban, a légköri csapadékok címen, a kísérletezés fontosságának teljes foku kidomborításával és a természettan tanításáról tartott tartalmas felolvasást.

Minden előadás után élénk vita indult meg, amelyek az elnöklő Rusztek Károly tanfelügyelő módszertani utasításainak beszédes közlésében nyertek igen nagy értéket. Szabó D. Béla.

— A kiscsávolyi Katolikus Kör előadása.

A kiscsávolyi Katolikus Kör lyceális előadást tart vasárnap, december 14-én este háromnegyed 8 órakor. Előadók lesznek: Legányi Dezső fiu felsőkereskedelmi iskolai igazgató és Michler János káplán. Az előadáson vendégeket szívesen látnak. Beléptídj nincs.

— Megjelentek a revíziós pengők.

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége mostanában jelentette meg a revíziós pengőket. Ezek az egészen új revíziós pengők bankjegyhez hasonlítanak és kiadatásukkal a szövetség tulajdonképen jótékony célt akar szolgálni. A TESz tagjai számára igazolványt is jelentenek ezek az első izben nyomtatott revíziós pengők.

— Egy pap hősi halála.

Svandelka Ferenc párkányánai segédjelkész, magasztos pápi hivatásának teljesítése közben hősi halált halt. Svandelka Ferenc meglátogatta tifuszban szenvedő betegeit s közülük négyet a haldoklók szentségében is részesített. Kötelességének teljesítése közben a pap is elkapta a betegséget, az orvosi tudomány sem tudott rajta segíteni s 34 éves korában az esztergomi Simor-korházban elhunyt.

Beszéljünk magyarul!

Mert nem tudunk. Néminemű bizonyosságok:

11. Tart és társai. A beszédet nem tartjuk, hanem mondjuk. A kezdetnél sem tartunk, hanem járunk. Nem kiálthatunk: tartsa a száját, hanem: fogja be a száját. Az ujságot nem tartom, hanem járatom. A beszéd sem volt nyugodtan tartva, hanem hangja nyugodt volt. Nem kérdezhetem: hol tartunk az olvasásban, hanem: hol maradtunk, hol hagytuk el.

b. Áll. Az ujságban áll: az ujság írja. Nem áll módomban, hatalmamban: nincs módomban. Nem: jól áll neki, hanem: illik hozzá, neki való.

c. Fekszik. A gondolat nem közeltekő, hanem közelálló, nyilvánvaló, kínálkozó. Nem fekszik érdeklében, hanem érdekl, érdeke, érinti érdekét. Nem fekszik a szíven, hanem szíven hordom.

d. Ad. A reményt nem adjuk fel, hanem lemondunk róla. A névjegyet sem adjuk le, inkább átadjuk, vagy letesszük. Az üzletet meg nem adjuk fel, hanem megszüntetjük.

e. Csinál. Az ágyat nem csináljuk, hanem rakjuk. Szemet, arcot sem csinálunk: amant meresztjük, vagy nagyot nézünk, arcot meg vágunk. Lármát sem csinálunk, hanem csapunk. Szerencsét sem csinálunk, hanem jól járunk, felviszi Isten a dolgunkat.

f. Gyakorol. Hatást, befolyást gyakorol: hat, hatása van, hatást tesz. Véleményt, bírálatot nem gyakorolunk, hanem mondunk, bírálunk.

g. Huz. A madár nem huz, hanem száll, röptül, vonul. A szobában nem huz, hanem huzat van. A fizetést sem huzzuk, hanem kapjuk.

h. Megy. Kimegy a színe: színt hagyja, megtakul. Az indítvány oda megy ki: arra irányul, az a célja. Jól megy neki: jó sora, jó dolga van. Az nem megy: nem járja, lehetetlen, nem helyes, nem oda Buda!

i. Oszl. A nézetet, felfogást nem osztom, hanem helyeslem, osztozom benne, csatlakozom hozzá, magamévá

teszem. A fájdalmat sem osztom, hanem osztozom benne.

j. Vezet. A könyvet, naplót inkább viszik, mint vezetik. Jegyzőkönyvbe sem vezetjük a tárgyalást, hanem

iktatjuk. (De nem igtatjuk!) Aki nagy házat vezet, magyarul: nagy lábón él.

Félek ez a sok oktatás sem vezet eredményre: nem jár eredménnyel.

Nívós iparművészeti kiállítás az Ipartestületben

Két nappal ezelőtt az Ipartestületben igen értékes, szép iparművészeti kiállítás nyílt meg. A kiállítás nívóját egyébként erősen garantálja az a körülmény, hogy azon a megnyitó beszédet maga dr. Vojnics Ferenc polgármester mondta. A kiállított anyag művészeti értékénél fogva igazán megérdemel minden érdeklődést.

Tökéletesen kidolgozott, nagyon ötletes, eredeti elgondolású apróságok, kis dísz tárgyak, bőrmunkák sorakoznak egymás mellett, bajos csoportokat alkotva. Minden, ami a teremben látható, művészi és szép. Érdemes a figyelemre, a megvételre is, mert valamennyi rendkívül olcsó. Különösen a hölgyközönség figyelmét hívjuk fel a kiállításra. A sok művészi finom és mindamellett masszív tárgy igen aktuális, olcsó és mégis mutatós karácsonyi meglepetések céljára.

Igy például a gyönyörű faesztérgályozású praktikus csecebecsék, kis bonbonnierek, gyufatartók, dobozok, varró-, és kézimunka eszközök, díszkések stb. mind megannyi kedves kis ajándék. A faesztérgályozott munkák között miniatűr kis alakok megkapó szépségű kis Betlehemet adnak. Ugyancsak kedvesek a famunkából készült művészi, szép esepnyei anyagok, akik „Nagyta- karítás a menyországban” — ábrázolásával, a holdat surolják, fenyegetik a csillagokat, egyik a parnákat rázza és földre hull a hó.

Az iparművészeti kézimunkaborítások fésű, tűkór, tartók, pénz, cigarettá-

tárcák, azonkívül női kizitások egytől-egyig izlások, szép és erős bőrmunkák, amellet nagyon olcsók is. Két három pengőtől minden igényt kielégítő hasznos és szép tárgyakat találhatunk a kiállításon.

Selyemre hímzett, gyönyörű terítők, kerámia munkák, zsenília hímzésű párnák, selyembabák, azonkívül egy bájos magyar babavásár csábitja még a szemlélt, aki nehezen tud megvalni a szép dolgoktól.

A kiállítást úgy hisszük alkalmasabb időben nem is rendezhették volna, mert sok kedves karácsonyi ajándék anyagát szolgálják. Vasárnap és hétfőn még Baján maradnak a kiállítók, akik megérdemlik a legmelegebb érdeklődést és támogatást.

Vasárnapi levél

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Városhelyen még korai az idő reggel hat órakor, de itt nálunk már a gyermekek is ébren vannak. Mostanában különösen korán kelnek a lurkók. A multkor, hogy a plébános ur kihirdette az első „roraté” napját, már felfigyeltek az apróságok is.

A kis Horváth Ilona lehozta aznap délután a gyertyás-lámpát a padlásról s nagy buzgósággal tisztogatta egész délután. Még játszani is elfelejtett. Pedig ez nagy szó. Édesanyja nem is hagyta szó nélkül.

— Ugy látom, hogy te csak a lámpa kedvéért örülsz a hajnali

misének. Ami ellen tiltakozott ugyan a csikszemű, de bizony belülről megvallotta, hogy van valami igazság az édesanyja állításában.

Mikor nem is csekélység az kora reggel lámpafény mellett lépkedni a templom felé vezető utcán. Milyen kedvesek is azok az imbolygó fények így adventben.

Az idő kissé csipős ugyan, fázna a kéz, ha a gyertya melege nem melegítene a piros kezecskéket. Aztán milyen jó erről beszélni a többi pajtással.

— Ugy fujt a szél, még sem aludt el a gyertyám s elvilágított vagy tizenkét lépésnyire.

Sok apró öröm jár már ezekkel a külsőségekkel is. Hát még a többi. Reggel misztikusabb a templom, tán még imádkozni is jobban lehet. Hát azok a szép énekek: „Oh fényességes szép hajnal.”

Érdemes megfigyelni a többi résztvevőt is, amint sorjában huznak a templom felé.

Fürge, szapora léptekkel a leányok, menyecskek. Kimérten, tempósan a férfinépség. Ott csuszognak az öregek is. A Ferenc bácsi is bizony már nehezen lépked s a bottal segít magán. Hej pedig valamikor huszár volt, grófi gyerekeket is tanított lovagolni. Most csak a „Szent Mihály lova” jár mindgyakrabban az eszében.

A Borbálka néni is valamikor jobban rázta a szoknyáit, ha végig ment az utcán. Most esendesen tipeg, többször meg is áll s a rózsafüzért mondogatja még az uton is, hogy mennél többször sikerüljön elmondani napjában. Valamikor bizony nem nagyon gondolt erre, más volt a mulatsága. Jó táncos volt. A lakodalmakat végig táncolta, később pedig végig főzte, mert a főzéshez is nagyon értett. Most annak örül, ha naponta ott lehet a

Sírnak a mélyek

Tudjátok-e mi az, ha sírnak a mélyek; mikor minden zokog, minden sirásra áll: szád, szemed és szíved s békét sosem talál benned az a gyűrött, agyongyötört lélek?

Tudjátok-e mi az, ha sírnak a mélyek; mikor a férfi sír, bárkönyve nem csorog, mikor elszáll a dal, lányok, tüzes borok s keserű akkorddal hörög fel az ének?

Tudjátok-e mi az ha sírnak a mélyek; mikor belül minden verőfény elrepül, csak a bánat sötét madara hegedül csontodon s remegve nekivágysz az éjnek?

ZALAY ZOLTÁN.

Isten tudja . . .

Isten tudja, hova megyek én
Messze fuj el engemet a szél
Az életem őszi falevél
Erre, arra dobálja a szél.

Megtépázzák eső, viharok,
Hiszen csak egy kis levél vagyok;
Egy lehullott őszi falevél,
Mire ráhull csillogón a dér.

Aztán a hó lassan betakar
Elfed, belep a sár az avar.
Nem láthatok napot csillagot
Hiszen csak egy falevél vagyok.

SÉBESY ERZSÉBET

„Magyarország Nagyszonyja kápolna” Jeruzsálemben

Bármelyik oldalról érkezik is a zarándok Jeruzsálembé, azonnal szemébe ötlök az a nemesvonalu karsu torony, mely már messziről jelzi a város falain kívül eső Sion hegyének legszentebb emlékeiben oly gazdag ormát.

Szűz Mária elszenderülési szentélyének, a „Dormitio”-nak tornya ez, mely egyik legjellegzetesebb ismertető jele Jeruzsálem távlati képének.

A jelenlegi Bazilika csak egy részét foglalja el a régi Szent Sion-nak „A világ összes egyházai anyja” templomának, mely magában foglalta az utolsó vacsora termét is, mely jelenleg a Dormitio tőszomszédságában, a Mohamednek jótalan tulajdonában van 1551 óta, amikor a ferences atyákat fegyverrel üzték ki a szentélyből alakították át mecsetté.

Az idők folyamán immár negyedszer fölépült a Dormitio templom, 1907 karácsony éjjele óta ismét hajlékot ad a Legméltóságosabb Oltárszentségnek a Szent Sion hegy ormán, hol az Ur Jézus közel 2000

évvel ezelőtt életrehozta hitünknek a legcsodálatosabb titkát, és ahonnan több, mint 300 éven át száműzve volt.

A Dormitio kriptá templomában díszes oltár jelöli azt a helyet, hol a Boldogságos Szűzanya szíve utolsót dobant. A keleti ősi hagyomány és kegyelet makacsul őrzi ezt a helyet, melyet még akkor is megtaláltak az ájtatos zarándokok, mikor romokban hevert a bazilika. A gondosan megjelölt hely fölé, a régi alapokon épült föl a mai Dormitio. Szűzanyánk oltárát félkörben hat kápolnafülke övezi, melyek egyikét, mely az utolsó vacsora terméhez legközelebb esik, mi rendezzük be „Magyarok Nagyszonyja” kápolná- nak. 1929. év őszén ajánlották föl nekünk a Beuroni bencések ezt a kápolnát, mikor ott imádkoztunk hazánk Pátrónájának e szent emlékü helyén és ma hála Istennek ott tartunk, hogy a kápolna fölszentelésének időpontját is kitűzhetjük 1931 év tavaszra. Bár nem sikerült megvalósítanunk azt a bensőséges katolikus elgondolásunkat, hogy a kápolna

költségeihez minden katolikus csupán egyetlen fillérrel, de bensőségesen imával járuljon hozzá, a költségek legnagyobb részét mégis összehoztuk úgy, hogy már minden munkában van Budapesten.

A negyedgömb felületű 2.60 átmérőjű kupola mozaikját Muzszinszki Nagy Endre festőművész tervezte és oly művészi bravurral oldotta meg feladatát, hogy a külföldi művészkörök is a legnagyobb elismeréssel adóztak a magyar művészeknek.

A mozaikkupola főalakja a Boldogságos Szűz Mária, trónon ülő alakja, mint Patrona Hungaria. Szűzanyát két angyal koronázza meg Szent István koronájával. A trón jobbán Szent István, Szent Imre, balján pedig Szent László és Szent Erzsébet alakjai láthatók, amint térdre hullva följajánlják az országot Szűz Máriának. Szent István palástján a nagy magyar címer, míg Szent Erzsébet köntösén az árpádházi címer van bedolgozva. A kupola alján ez a fölírat olvasható: „Patrona Hungaria, ora pro Regno Mariano.”

A mozaikkrakás kivitelezésévé,

templomban. Bizony az öregség meghozza a józanságot.

Megtellik a templom, szépen szól az ének, s száll-száll a mennyei birodalom felé. A józan magyar nép éneke utat keres az Ur trónusához. Szerkesztő Ur!

Meghallgat minket a jó Isten, ha minden faluban, minden városban egy szívvel-lélekkel kéri a nép, hogy — „Harmatozzatok egek onnan felől, és a felhők essék az igazat” — mert mi kérhetjük az igazat! Szem.

A vitaminokról

Írta: Dr. Bittner József, Hercegszántó.

Az utolsó évtized egy orvosi felfedezését sem kísérték és kíséri oly nagy érdeklődés a közönség részéről, mint a táplálékokban előforduló vitamin felfedezését.

Az élet fenntartására, a szervezet fejlődésére és gyarapítására régebben elegendőnek tartották, ha kellő mennyiségben vittek be a szervezetbe fehérjét, zsírt, szénhidrátot. Az élelmiszeripar fejlődése, főleg az ételek conserválása, kivonatolása, vagyis mesterséges tápanyagok készítése odavezetett, hogy az ilyen conservek és mesterséges tápanyagokkal táplált szervezet rövidesen megbetegedett. Nyilvánvaló lett, hogy a conservált, vagy más mesterséges módon előállított táplálékkal eltűnt egy anyag, mely az élet fenntartásához okvetlen szükséges, és ez az anyag az u. n. vitamin.

A vitaminok az élelmiszerekben igen kis mennyiségben vannak jelen és hiányukban az vitaminos betegségek lépnek fel. E betegségek főleg akkor lépnek fel, ha a táplálkozás hosszú ideig teljesen egyoldalú, vagy conservek, szárított táplálék útján történik. (Háború, fogság, hosszú hajót.)

A vitaminok kémiai összetétele jelenleg még ismeretlen, ezért a hatásuk szerint három csoportra osztjuk őket.

I. az A vitamin. Ezt 1912-ben Hopkins fedezte fel. Ő ugyanis azt tapasztalta, hogy ha casein, nyers keményítő keverékével táplált fiatal patkányok ételéből alkohollal a caseint kivonatolta, akkor az állatok fejlődésükben visszamaradtak, sőt el is pusztultak. Ellenben ha a kivona-

tolt táplálékhoz egy pár csepp friss tejet adott, akkor az állatok hamarosan felgyógyultak és fejlődésük megindult. A friss tej mennyisége, mint táplálék oly kis mennyiségben lett az ételhez hozzáadva, hogy nyilvánvalóan kell a friss tejben valamilyen anyagnak lenni, mely ámbár igen kis mennyiségű, de az élethez okvetlen szükséges. Azt az anyagot, mely zsírt, alkoholt jól oldódik, magas hőmérsékleten elpusztul, A vitaminnak nevezték el.

Az A vitamin hiánya fiatal, növekedésben levő szervezetnél az angol-kórhoz teljesen hasonló betegséget okoz, adagolása pedig a fiatal szervezet fejlődését, csontképződését erősen előmozdítja.

Az A vitamin zöldsejféleben, nyers tejben, vajban, tojássárgájában, csukamájolajban található nagyobb mennyiségben. Az ifjú generáció táplálásában igen fontos követelmény, hogy azok sok olyan táplálékot kapjanak, melyek A vitamint tartalmaznak.

II. a B vitamin hiánya ideggyulladásos, vizenyőkkel járó megbetegedést okoz. A B vitaminról először a 90-es években Eijkmann írt. Ő ugyanis a holland gyarmatokon, Kinában, Japánban fellépő u. n. beri-beri betegséget tanulmányozta. Rájött arra, hogy ez a betegség csak azóta ismeretes, mióta a rizst tökéletesen lehántolták s csak oly emberek kapják meg, kik kizárólag az ilyen hántolt rizssel táplálkoznak pl. a foglyok. Ugyaníly betegségekben pusztultak el azok a szárnyas állatok, galambok, tyukok s b. is, me-

lyek hántolt rizsszel lettek táplálva. A beri-beri betegség lényege ideggyulladásos benuulások, görcsök fellépte. Ezt a betegséget rövidesen meggyógyította Eijkmann azzal, hogy a betegeknek rizskorpát adott enni. Később Funk a beri-berit a rizskorpa vizes oldatának, kivonatának bőr alá fecskendezésével gyógyította meg. Tehát a rizs és mint később kiderült, a többi kalászos növények tartalmaznak egy bizonyos anyagot melyből igen kis mennyiség okvetlen szükséges ahhoz, hogy a szervezet életműködése zavartalan legyen, de ha hiányzik a táplálékból ez az anyag, a B vitamin, akkor a szervezet megbetegszik, sőt el is pusztul. A B vitamin hővel szemben elég ellenálló, úgyhogy a kenyérben megtalálható.

III. A C vitamin hiánya scorbut nevű megbetegedést okoz. A C vitamin hiánya által okozott megbetegedés a legrégebben ismeretes a vitaminos megbetegedés. Már a keresztes hadjáratok idejében ismeretes volt, mikor is az állandó egyoldalú táplálkozás a keresztes vitézek közt scorbutot idézett elő. A régi tengerészek e betegségtől rettegtek legjobban. Hosszu hónapokig terjedő tengeri utaikon csak szárított, conservált táplálékkal táplálkozhattak s így soraikat a scorbut megtizedelte, sőt nem egy ízben megölte. Bár a scorbut lényegét még nem ismerték, már tudtak védekezni ellene. Rájötték arra, hogy ha állandóan kis mennyiségű friss gyümölcsöt fogyasztottak, akkor a scorbut elkerülte őket. A leggyakrabban friss citromlevet használták. A világháru folyamán is fellépett a scorbut az oroszországi fogolytáborokban, igen sok hazánkfiát pusztított el. Így csecsemőknel is fellép egy scorbut nevű megbetegedés, a Barlow-kor, kik állandóan sterilizált tehéntejjel vannak táplálva (mesterséges táplálás). Az ily betegségben szenvedő csecsemők rövidesen meggyógyulnak, ha naponta egy kevés nyers tejet adunk táplálékukhoz.

A C vitamin legnagyobb mennyiségben a friss zöldsej, gyümölcsfélékben és nyers tejben található. A C vitamin nemcsak melegítésre, de szárításra is elpusztul.

Zsellér Imre mozaikgyárát biztuk meg, ki a szegedi fogadalmi templom mozaikját is készítette. A mozaik és mozaikstílusban (Ravenna) készül, a legnemesebb anyagból, gyöngyházzal és drágakövekkel gazdagon díszítve.

A külföldi bizottság kritikája a többek között ezeket mondja:

„Minden tekintetben kiválóan sikerült tervezés, különösen a térkihasználás, jellegzetesség, színhatás, csoportosítás, stilszerű összhang és technikai célszerűség szempontjából. Az alakok méltósága áhitatot gerjeszt és Szűz Máriának nagyszerű elhelyezkedése rendkívül kedvezően van hangsúlyozva.”

A oltár, mely szintén M. Nagy tervezése, halvány rózsaszín lehelletű fehér márványból készül Kral Gyula kőfaragómester gyártelepén. A négy óromán-stílusú oszlopon nyugvó menza homlokzatán ornamentálisan ható, kidomborodó betűkkel ez a felirat van: „Magyarország kegyeletes hódolata”. A menza alatt a középen a „Boldog Asszony Anyánk! Régi nagy patronánk”... első strófája

van bevésve.

A díszes faragású, márványkeretbe foglalt hármastábla ezüst lemezből domborított, cizellált és részben tűzben aranyozott remekművű ötvös munka lesz, a legnemesebb és ikon stílusban. A fejek és a kezek rezekes berakással. A hat oltár triptychon képei a 12 apostolt és a 12 első vértanút ábrázolja. A mi oltárunkon Simon és Thadeus Judás apostolok, valamint István és Kleofás vértanúk képei vannak. Az oltár stilszerű felszerelését — gyertyatartók, kereszt és az ezüstkeretekbe foglalt pergamentre írt initálés kanontáblák — szépen egészítik ki az oltár két oldalán, falaikról lecsingő ötvösművű, díszes lámpák, melyek a szent korona kicsinyített másából függenek alá. Az oltárba főleg magyar szentek ereklyéit fogja elhelyezni a kalocsai érsek.

Az ötvösmunkákat Bittner Lajos Magyarország aranykoszorus egyházi műtövis mestere végzi.

A Dormitio szentélyében nemso-kára ismét föl fog sirni a magyar zarándokok ajkán a Boldog Asszony

Anyánk... panaszos bus könyörgése. Azt szeretnénk, hogy amikor a zarándokok hó imákkal fogják megostromolni jó Szűz Anyánkat hazánk sorsának jobbrafordulásáért, ugyanakkor a honmaradt magyarok millióinak buzgó könyörgése is szálljon át a tengereken a Dormitio szentélyébe: Patrona Hungaria ora pro Regno Mariano.

És én hiszem, hogy kérésünk meghallgatásra fog találni, már pedig, ha Isten Anyja könyörög érettünk, biztosan remélhetjük, hogy Szent Fia meg fog könyörölni rajtunk. Ez alkalommal a Szent Imre jubileumi évnek egy fénysugara is be fog világítani a sionhegyi magyar szentélybe, mert az adományozott arany ékszeréből Szent Imre életéből vett zománcképekkel díszített áldozókelyhet helyezünk az oltárra.

pilismaróti BOZÓKY GYULA
ny. vezérkari ezredes.
a kápolna-bizottság ügyvezető elnöke.

Ha
karácsonyi bevásárlásra
Budapestre jön,
látogassa meg
Kolzer
divatháza
kabát-
vásárját.

Néhány tájékoztató ár:
Nutriettebunda P 160
szőrmestélíkábat P 45
Angoltélíkábatok P 85
dusan szőrmézve 105 és
Gyapju jamper
ruha P 29.80

Postai rendeléseket
pontosan teljesítünk.

Kolzer
divatháza
Budapest,
IV. Kossuth Lajos u. 9.

A vitaminok ismerete úgy az egyéni, mint a tömeg táplálásnál nagyfontosságú, de talán legfontosabb az ifjuság táplálásánál.

Szöki az asszony

Mégis csak igazam volt. Mindig erősen hittem igazamban, azt mondták, hogy fanatikus vagyok. Pedig nem volt igazuk. A mai kor gyermekének tartom magamat s igen rosszul esett, mikor mindig csak ezt a nótát hallottam: „Hej azok a régi jó idők”, vagy „De másképp volt ez azelőtt”, vagy „Ilyen sem eshetett meg a mai időkben”. . . . Azt mondogatták, hogy a háború az oka mindennek, az rontotta meg a gazdasági jólétet, meg az erkölcsi jólétet is. De nem így volt ez azelőtt! . . .

Pedig hát lám, mégsem egészen úgy volt. Mert hogy is volt csak azelőtt? Milyenek is voltak azok a régi békebeli férj-urak? Mire is gondoltak pl. meggyérés idején? Hát arra, hogy „Ezrivel terem a fán a meggy, Feleségem van nekem csak egy. De mikor még az az egy is sok, Előbb-utóbb sirba vinni fog!” No lám! Micsoda gyönyörűséges vallomás. Pedig a mai bűnös világ fiai, milyen szépen gondolkoznak a meggyfa alatt! Ők inkább azt dudolják, hogy „Felmászok a fára, Meggyfa tetejére, Lerázom a meggyet, Te meg rózsám szedjed, Csipkés kötényedbe!”

De hát mi köze ennek meggyezésnek az asszony szökéséhez?

Hát az a köze, hogy ezeketán nem csodálkozik az ember azon, ha

a kocsmáros így sóhajtott fel, amikor a török lórakapta édes oldalbordáját és elvágtatott vele: „Szegény tatár! S még azt mondják: török, szerencséje örök!” Hát szóval azokban a régi jó időkben nem kaptak lóra a jámbor férfiak, hogy visszavekedjék életük egének rózsafelhő rekvizitumát! De nem ám! Sőt néha nótára zendítettek, hogy „Magszókott a feleségem, de én nem is bánom. A komával szókott ő meg, én csak a komát sajnálom! Egy bokorból lestem rájuk, Mikor ketten rálétek a „nagy utra”, Szegény koma csoda módon bé lehetett rugva”. Hát már ezek után nekem ne dicsérje senki azokat a régi „jó” időket! Én a minapában evvel szemben is olyan meggyőződésre jutottam, hogy nekünk, a mai kor gyermekeinek, bizony semmi szégyenkezni valónk nincsen. Nemcsak a meggyérés idején gondolkoznak a mai fiatalok szebben és erkölcsösebben, hanem az asszony szökésekor is!

Eppen szapponozni készült borbélyom, amikor felcsapódik az ajtó s valósággal bebukik rajta egy fiatal — férj. A gallérját meg a nyakkenőjét a kezében szorongatja, cipőin lengett-lógott a fűző, mint négy polipkar, szakad róla a verejték, alig jut levegőhöz. Fulladozva kiált a segédre:

— Meg tud öt perc alatt borotválni?

— Hogyne, kérem, ha sürgős.

— Ne teketóriázon, hanem szapponozzon. Pfüj de rohantam! Siessen, mert lekaparom a habot, ha felig lesz is csak kész!

— Hát hova tetszik úgy sietni?

— Lakodalomba!

— Így?

— Igen, mert el akarom csipni a Mavartot! Ott majd felöltözöm! És mégis odaérek. Sőt előbb érek oda.

— Kit tetszik megelőzni akarni?

— Kérdezte az egyik segéd.

— Kité? Hát a feleségemet! Megmondottam neki, hogy nem megyünk lakodalomba, nem szabad neki sem elmenni! S mire hazaértem, hűlt helye volt. Mégis elment. De enrajtam ki nem fog. Megmosakodtam, hirtelen magamra kaptam ezt a kis ruhát, most megborotvál s a Mavarttal meg előbb ott leszek, mint ő. Én előlem nem lehet elszökni! Mire odaér, már én fogom várni! Dehát siessen! Már csak 3 percem van!

— És mit fog neki mondani az ur, ha leszáll az asszony a kocsirol?

— Azt, hogy: „Lesz maga juszt is az enyém! Csak az enyém.”

El is rohant, mint a szélvész. Azután vágtatott, mint a Mavart, az asszony után!

És még mondja valaki, hogy: „Azok a régi jó idők!”

Mihályfi János

— **A statisztika a történelem ellen.** Baja város tanácskozó termében pénteken délután három órakor összegyűltek az összes népszámlálási megbízottak, hogy meghallgassák a Központi Statisztikai Hivatal főtisztjének, Turzai Józsefnek előadását a népszámlálásnál követendő eljárásról. Turzai azzal a megállapítással vette be szavait, hogy Baja város vezetése kellőképp előkészítette a kérdést, szinte öröm volt nézni — ugymond. Előadásának célja a népszám-

lálási eljárás gyakorlati megvilágítása a népszámlálási iv kérdéseire adandó válaszok pontos meghatározásával. Ezután a központi kiküldött mindjárt felolvasta a kérdéseket és azokat minden oldalról megvitatta a népszámlálási biztosokkal. A születési év és hely kérdésénél a központi megbízott tudatta az összeírókkal azt a központi utasítást, hogy az ország meghatározásánál a békeszerződés által teremtett állapotokat kell tekinteni. Eszerint az instrukció szerint e sorok iróját a következő képen fojják bejegyezni: Született 1887-ben, Szabadkán, Jugoszláviában. A szenvedő alany azonban nem hajlandó tudomásul

venni, a trianoni konszolidáció bölcseseinek e materfogását, amely ellenkezik a valósággal. Ő igenis született 1887-ben, Szabadkán, Magyarországon. Azt elismeri, hogy születésének helye ma, a békeszerződés szerint Jugoszláviában van, de akkor, 1887-ben Magyarország volt az. Az analógia további kiépítésével akkor azt kellene írni, hogy Cesar Franciaországot háditotta meg, nem az akkori Galliát, vagy hogy Bethlen Gábor Romániában volt fejedelem és nem az akkori Erdélyben. Ilyen körülmények közt hiába panaszkodunk a csehek statisztikahamisítása miatt, ha magunk is segítünk nekik.

Méztásár

A lezajlott baromfiállítással kapcsolatos mézbemutató általános tetszést és a méz iránt olyan érdeklődést váltott ki, ami sorra indította a méhészeti egyesületet, hogy az ünnepek alatt, amikor a mézkereslet élénk szokott lenni, tagjainak eladásra szánt kü önféle fajta mézeiből vásárt rendezzen.

A méztásár célja, hogy feltűnően megbízható és elsőrendű mézzel lássa el városunk közönségét.

A méz könnyen emészthetősége és nagy vastartalmánál fogva mindenki, de különösen a vérszegény gyermekek ré zére elsőrendű táplálék. Szellemi — és testi munkásoknak ideg — és szivbetegnek különösen ajánlható.

A méztásár az egyesületi helyiségben (régii postahivatal) 1. hó 17-től 24-ig lesz megtartva.

A méz üvegezve, vagy kimérve bármilyen mennyiségben kapható. Árusítás egész napon át.

A bajai szegény iskolásgyermekek téli ruháit kedden kiosztják

A város minden esztendőben karácsony táján szokta a szegénysorsu tanköteles gyermekek ruhasegélyeit szétosztani. Ebben az évben mintegy 600-on felül lesz azoknak az iskolásgyermekeknek a száma, akik a téli felruházási akció keretén belül ruhasegélyhez jutnak. A rendelkezésre álló fedezetből valamennyi ráutalt nem juthat segélyezéshez, így arról gondoskodnak, hogy a leginségesebb családok gyermekei kapjanak elsősorban ruhát.

A szükséges dolgokat az iparosok és vállalkozók már elkészítették és azokat december 15-én, hétfőn délután veszi át a város. A különböző ruha-, cipőneműek stb. kiosztását a következő napon, kedden már el is intézik, hogy a gyermekek karácsonyra, azaz, még a keményebb téli időszak előtt használatba vehessék azokat.

A kiosztás valamennyi iskolában kedden lesz a kiküldött városi tisztviselők felügyelete alatt.

Nem adhat betegéről bizonyítványt a biztosító társaságoknak a háziorvos

Az orvosi rendtartás kimondja, hogy a háziorvos még beteg halála után sem adhat orvosi bizonyítványt a biztosító társaságok részére. A biztosító társaságok ezt az álláspontot sérelmesnek tartják és azt állítják, hogy a tilalom a társaságok ügymenetét zavarja. Szerintük a világon mindenütt kiadják a háziorvosok a biztosító társaságok által kért jelentéseket és bizonyítványokat, ha erre ügyteleik, helyesebben betegek felhatalmazzák őket. Az Országos Orvosszövetség igazgatótanácsa fölkerlte Hültl Hümér dr.

egyetemi tanárt, hogy a biztosító társaságoknak észrevételeit tegye meg és tegyen javaslatot arra is, hogy szükséges-e az orvosi rendtartás megfelelő rendelkezésének megváltoztatása. Hültl professzor már el is készült ezzel a munkájával és azt az Országos Orvosszövetség igazgató-tanácsa elé terjesztette és az úgy alapos tanulmányozása után indítványozza, mondja ki az igazgatótanács, hogy az orvosi rendtartás megfelelő rendelkezésének megváltoztatására nem lát okot, sőt ellenkezően, határozza el hogy az életbiztosításnál a háziorvosnak a beteg halála után való bizonyítványkiállítást szigorúan megtiltja.

HIREK

Gyászhir.

A bajai telekkönyvi hivatalnak gyásza van: Egyik rokonszenves tisztviselője Ribenszky Malvin, Ribenszky Lajos szekszárdi ny. járásbírósi irodavezető leánya folyó hó 5-én hosszu szenvedés és rövid betegség után meghalt.

Huszonhét tavasznak rózsapírje ragyogott úde arcán, mágis fáradt volt. Nagyon fáradt A középosztály gyermekeinek — az új idők szülte — szivtetőpő kálváriát járta. Bele-fáradt. Haza vágyott.

A halál a világ egyik legdrágább kincsétől: az édesanya sokat pótló meleg szereteténél eltűnt arany sugarától korán megfosztotta. Korán kellett tapasztalnia, hogy az édesanyai szeretet lágyan olvadó, két sziv szerelmét egymásba olvasztó csókja nélkül nincs számára fény, melegség, derű. Pedig tudta, hogy szeretni és szeretve lenni: napfény, ragyogás, életkedv, munkaszeretet, — boldogság. A lelket sanyargató új kor szelleme, mint amilyen más törékeny testű és érzékeny lelkű középosztálybeli leányt az atyai házból idegenbe, kenyérkereső pályára kényszerített. Eljött Bajára dolgozni és meghalni. Dolgozott testi és lelki erejének végső megfeszítésével — összeroskadásig. A férfiak idegeit is elkoptató hivatali élet kiméletlen forgatagában idegei sokszor kimerültek, sokszor remegtek meg elkésere-det leikének érzékeny hurjai, munka közben sokszor vonta be ködfátyol a messzeségbe némán néző, támaszért esdeklő szemét. Négy héttel ezelőtt agynak esett és e hó 5-én — az ifjuság rózsafaján letörött egy rózsza. Tegnap piros rózsza...

— **Huszonöt éves tisztviselői jubileum.** Dr. Jokovics János, a Társadalombiztosító intézet bajai igazgatója, ma töltötte be tisztviselői működésének 25. évi jubileumát. Tiszteletére az intézet tisztviselői, orvosai és barátai ma este baráti vacsorát rendeznek a Központi Szállóban.

— **Befejeződik az iskolák röntgenvizsgálata.** A közeledő népszámlálással kapcsolatban különösen nagyjelentőségű az iskolák röntgenvizsgálata. A bajai tanköteles gyermekek röntgenátvizsgálása mint jelentettük, részben megtörtént, részben ezidőszent folyik. A vizsgálatok teljes befejezése az eddigi tapasztalatok alapján december végére várható. A röntgenvizsgálatok eredménye általánosságban kielégítő.

— **A bajai csecsemővédelem.** A Stefánia Szövetség keretein belül dolgozó bajai anya- és csecsemővédő intézet az elmúlt hónapban fokozott munkát végeztet. Orvosi tanácsadásra 251 csecsemőnél, azonkívül 87 kisdédnél és 11 terhesnél volt szükség. Védőnői látogatást 309 csecsemőnél, 178 kisdédnél, 36 gyermekágyasnál és 4 terhesnél kellett végezni.

— **Leccapolják a györgypusztai vadvizeket.** A Kigyós éri Leccapoló Társaság az elmúlt napokban

A nagy karácsonyi vásár már ma már megkezdődött. Játék árú osztályunkban felüő olcsón lehet vásárolni. Mese könyvekben és szépirodalmi könyvekben óriási választék az Új Elet R.-T. könyvkereskedésében.

több tagu bizottságot küldött Györgypusztára. A bizottság megvizsgálta a vadvizeket, illetőleg azok területén elvégezte a szükséges felmérési munkát. A helyszíni szemle eredménye alapján tavasszal értesülünk szerint a lecsapolási munkát elkezdik.

— **Adomány.** Az evangélikus egyház hivatala id. Prachár Vilmos és ifj. Prachár Vilmos által a hozzájutott 10—10 pengő névnapmegváltási összeget, az emberszeretet jegyében dolgozó Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének ajánlotta föl, mely egyesület immár naponként 100 szegény ellátásáról gondoskodik. A népkönyha vezetősége ezúton mond halás köszönetet a nemes ajakozóknak.

— **Vidéki magántanulók** eredményesen vizsgáztak a Walter magántanfolyam után, mert az intézet lehetővé teszi, hogy rendszeres elfoglaltság mellett lakóhelyükön levelezés útján sajátíthassák el a szükséges ismereteket. Forduljon felvilágosításért az országszerte előnyösen ismert Walter magántanfolyamhoz, Budapest, Rákóczi-ut 51.

— **Karácsonyi előadás.** A bácsalmási Tomori Pál érsek cserkészcsapat dec. 16-i filmelőadását nagy érdeklődés előzi meg. A szeuációos Lourdesi csoda c. film előtt a Szent Imre-ünnepélyek és az Oberammergaui passziójátékok. A nagyszabású ünnepi előadások délután 5 és este 8 órakor lesznek a Corso mozgóban, de délelőtt 3 ifjúsági előadásban is bemutatásra kerülnek. A tiszta jövődelem jótékony célt szöigál.

— **Dr. Aljehin a sakkvilágbajnok legyőzte a jugoszlávokat.** Dr. Aljehin a sakkos viágbajnoka meghívásra a jugoszláviai Leibachban játszott. A sakkversenyen egyszerre 36 ellenféllel játszott, 26 játszmát megnyert, 7 eldöntetlenül végződött, kettőt elvesztett. A sakkvilágbajnok győzelme annál szenzációsabb, mert rendkívül gyorsan játszott és a legtöbb játszmát már a megnyitásban megnyerte.

— **Laky tánc tánár** szokásos vendégstjet holnap, vasárnap este 8 órai kezdettel tartja az Ipartestület összes helyiségeiben, melyre a tánc kedvelő ifjúságot szeretettel meghívja.

— **Bácsbokodon baromfikolera pusztít.** Bácsbodrog vármegye községekben az elmúlt hónapokban mindig többször találkoznak a járványos betegségek így a különböző állatvészek jelenségeivel is. A legutóbb Bácsbokod községekben lépett fel a baromfi vész. A jelentések alapján az állategészségügyi hatóság a helyszínen tartott vizsgálatot és megállapította, hogy ott a baromfikolera pusztít. A járvány tartamára elrendelték Bácsbokodon a baromfi-zárlatot.

— **Hasznos tudnivalók karácsonyra.** Az ünnepek közeledtével mindenkinek a legfőbb gondja, mivel szerezhetne örömet szeretteinek. Kedves kötelességünknek tartjuk felhívni olvasóink szíves figyelmét, hogy mielőtt téli szükségletét bárhol is beszerezné, feltétlenül tekintse meg a világhírű Semler cég (Budapest, Bécsi-u. 7.) nagy karácsonyi kiállítását. Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét a cégnél most folyamatban lévő maradékvásárra, mely kiváló alkalmat nyújt a legjobb minőségű valódi angol szöveteknek igen jutányos áron való beszerzésére.

— **Megalakult a csávolyi ipartestület.** Az erős kulturális fejlődés folyamatát igazoló Csávoly községekben az ipari foglalkozást űző lakosság száma is mindegyre növekedik. Az iparosság ipartestület alakítása céljából még régebben felküldötte alapszabályait a kereskedelmi miniszterhez. A csávolyi ipartestület a jóváhagyott alapszabályok értelmében az elmúlt hetekben már meg is alakult és megkezdte működését.

— **December végéig szünetel a dávodi iskola.** A vármegye egyes községekben fellépő difteria járvány Dávodon is oly nagy méreteket öltött, hogy az egészségügyi hatóság az iskolák bezárását elrendelte. A tanítás beszüntetése december 1-től kezdődően december végéig tart, amikor ha más nehézség nem támad, a rendszeres oktatás ismét aktuálisá válik.

— **A Nikotex sikerének titka.** Az év legnagyobb jelentőségű sikere fűződik a Nikotex dohányárak bevezetéséhez. Rohamosan növekedik a nikotinmentesített cigaretták és szivarok híveinek tábora. A siker

titka az, hogy a dohányzók meggyőződtek róla, hogy a Nikotexnél valóban elmaradnak azok a bajok és zavarok, melyeknek előidézője a vérkeringésben és az idegrendszerben a nikotin volt.

A bajai segítőbizottság szözata a város szívéhez

A városi munkanélküliek segítőbizottságja az egész inségakciót közvellenül intéző segítőbizottság december 6-án tartotta első ülését. Az ujonnan alakult segítőbizottság ezen első ülésén egyértelműleg elhatározta

hogy vállvetett munkával, propaganda útján is megröbája az akciót eredményre vezetni.

Evégből a következő nemes felhívással fordulnak a város egész társadalmához:

BAJA VÁROS KÖZÖNSÉGE!

„Az egész világon uralkodó gazdasági válság következtében a munkanélküliek száma ijesztő méreben megsokasodott, családok, apró gyermekek vannak kenyér és meleg szöza nélkül.

Kormányzó Ur Öfömeltósága országszerte elrendelte a gyűjtést, az inségesek felségélyezésére.

A Baja város területére megalakult Segélyező Bizottság kéro szóval fordul mindenkihez, hogy segítsen inségbe jutott embertársai nyomorán enyhíteni.

Kérjük először mindazokat, akik az elaggott és munkaképtelen szegények segélyezésére adományaikkal eddig is hozzájárultak, hogy a saját hibájukon kívül munkanélküliekké vált és inségbe jutottak segélyezésére adományaikat a téli hónapokban (december március) emeljék fel.

Kérjük továbbá mindazokat, akik eddig a szegények segélyezésére rendszeresen folyó gyűjtéshez adományaikkal hozzá nem járultak, hogy a munkanélküliséggel járó nyomor enyhítésére erejükhez mérten adakozzanak. A gyűjtés a városi szegénygondozó hivatal hatósági pecsétjével ellátott gyűjtőkönvepecskével folyik.

Adakozni nemcsak készpénzt, hanem élelmiszert, tüzelőanyagot stb. is lehet. Akik természetbeni adományt nyújtanak, ezt jelentsék be a közgyámi hivatalnak (Városháza, I. emelet 8 ajtó) hogy az adomány elszállításáról godoskodhassunk.

Munkanélküli segélyt senkinek sem adhatunk. A befolyó adományokból munkaalkalmakhoz igyekszünk juttatni a munkanélkülieket s csupán ott adhatunk természetbeni (élelmiszert, tüzelőanyag) segélyt, ahol a családfő s a munkaképes családtagok, hatósági orvos által igazolt betegsége folytán munkát a család egy tagja sem vállalhat.

Baja, 1930 december hó

Segítő Bizottság.

A nyomor ugyanis olyan nagyfoku, hogy a segítés problémája alól az sem vonhatja magát ki, aki a legcsekélyebbet tudja adni. Az akció élén állók arra a szomorú tapasztalatra jutottak, hogy az adakozás az elaggottak és munkanélküliek számára lefolytatott gyűjtéseknél éppen a tehetősebb lakosság ré-

széről elenyészően csekély. A havi összeg nem elegendő a propagált célra, annal kevésbbé várható, hogy az eddigi összegből az inség problémája is megoldást nyerjen.

Ennek oka pedig, amit lapunkban is számtalanszor hangsúlyoztunk az, hogy a vagyonos osztály hozzájárulása igen kevés

és éppen ez alítja komoly gond elé az akció vezetőit.

A segítőbizottságnak különben is az a felfogása, hogy munkanélküli segélyt senkinek nem ad, ehelyett inkább munkaalkalom biztosítására törekszik.

Célul tűzte ki a segítőbizottság, hogy az utcák, járdák télvizideji tisztántartásáról, ugyszintén a használatból dűlütök rendbehozásával az inségeseknek munkaalkalmat ad. A közönség tehát a fokozottabb adományért megfelelő ellenértéket kap.

A munkanélküliekre jellemzően örömmel állapítjuk meg azt a tényt, hogy tulnyomó részük idegenkedik a könyöradományok elfogadásától. Szinte kivétel nélkül munkát kérnek, hogy helyzetükön segítsenek. A segítőbizottság egyébként súlyos munkáját ez a felfogás mégis némivel könnyebbíti.

WALTER magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire. Vidékeken levelező oktatás. A június és szeptemberi vizsgákra már most jelentkeztek. —
!— Budapest, Rákóczi-ut 51. !—

— **A lengyel parlament első ülése.** November 16-án választották meg az új lengyel parlamentet, amely aktusnál Pilsudszky vaskeze nem éppen simogatón nehezedett az állam bomlasztó ellenzékre. Az új parlament kedd délelőtt össze ülése. A szejmben az új képviselők eskütétele közben zajos kommunista tüntetés-kre került a sor. A kommunista képviselők lármásan tiltakoztak Pilsudszky tábornagy választási terrorja ellen és az új parlamentet törvénytelennek nevezték. Az elnök végül elrendelte a kommunisták eltávolítását. A kommunista képviselőket a parlamenti őrség vezette ki a teremből. Az ülés ezután minden incidens nélkül folyt tovább. A szejm marsalljává Switalsky Kázmért, a kormánytámogató blokk tagját választották 238 szavazattal. Ellenjelöltje, a nemzeti demokrata párti Zwierzynski, 62 szavazatot kapott.

Szent István Társulat összes kiadványai az Új Élet R-T könyvkereskedésében kaphatók.

A nagy karácsonyi vásár már ma elkezdődött. Mese-könyvekben és szépirodalmi könyvekben óriási választék az Új Élet R-T. könyvkereskedésében.

Bármily gyártmányu készüléket

a BRUSZT-féle RÁDIÓHÁZBAN

szerezhet be legelőnyösebben.

(Az ország egyik legrégebbi szaküzlete.)

Szent István-tér 4. Telefon: 255.

Kérje legújabb árjegyzékeinket Telefunken, Philips, Standard, Telefongyári, valamint saját gyártmányu készülékekről!

Az operabál megtartását kéri a selyemkereskedők

Érdekes beadvány érkezett a kultuszminisztériumba. A Budapesti Selyemkereskedők Egyesülete Klebelsberg Kuno gróf kultuszminisztertől az operabál megtartásának elrendelését kéri. Azért fordulnak kérésükkel a miniszterhez, mert arról értesültek, hogy a súlyos gazdasági helyzet miatt a hatóságok a hivatalos bálók megtartása ellen vannak, sőt a tervbe vett operabál előkészületeit is beszüntették már.

Az érdekes beadványban azt fejtetik, hogy az operabál megtartásához a kereskedelemnek annál fontosabb érdekei fűződnek, minél kedvezőtlenebbek az általános gazdasági viszonyok, amelyek a közönség vásárlókedvét és vásárlóképességét annyira megcsökkentik. Az operabál a beadvány szerint azokat a tehetősebb társadalombeli osztályokat érinti akik szívesen vesznek részt olyan társadalmi jelentőségű ünnepen, mint az operabál, mert rájuk a ballal járó költségek áldozatot és megterhelést nem jelentenek.

Kereskedők pártoló tagsága az ipartestületekben

A nehéz gazdasági helyzet új viszonyokat teremt a nemzeti termelői munka ágazatai közt. Új kötelek létesülnek a mezőgazdaság, a kereskedelem és a kisipar közt. Az ipartestületek Országos Szövetsége felterjesztéssel fordult a kereskedelmi minisztériumhoz, hogy mennyiben lehetnek nem képesített mesterséget gyakorló iparosok, kereskedők is tagjai az ipartestületeknek s mennyiben jogosultak az ipartestületek tiszteletbeli funkcionáriusokat választani. A miniszter válaszában megállapítja, hogy kereskedők sem ipartestületi tagok, sem előjárósági tagok nem lehetnek. Míg a diszelnökségre, disztagságra s tiszteletbeli tisztségekre, továbbá az ugynevezett tiszteletbeli vagy pártoló tagságra, amennyiben az ily címekkel felruházottak vagy tiszteletbeli pártoló tagként felvettek az ipartestület törvényes működésében aktivitást nem tehetnek ki, illetve ténylegesen nem fungálnak — megválasztása ellen nem emel kifogást. — A miniszteri leirat szerint pusztán címeknek adományozása és a pártoló vagy tiszteletbeli tagság minden jog gyakorlása nélkül nem kifogásolható.

HENERÁRY-KÁVÉ prima, illatos keverék, hozzáértők számára a legfinomabb aromájú fajtákból összeállítva negyed kg P 2.80. Készítse kávéját a mi pörköltkávét-keverékünkönkből. Naponta friss pörköltkávét kapható! **ÜZV. HENERÁRY ANTALNÉ és FIA** fűszer- és csemegekereskedők. Baja. Telefonszám 70.

Fogadja meg a bölcs tanácsot:

Szívjon nikotinmentesített szivart és cigarettát.

A Nikotex megvédi egészségét

Minden trafikban kapható.

Verne Gyula összes könyvei az **Új Élet R.-T.** könyvkereskedésében kaphatók.

MOZI

Adósa volt az Uránia

Baja város közönségének egy olyan filmmel, melyhez fogható szép és nemes még nem volt. Szép volt a „Jazz király”, szebb volt a „Szívek szimfóniája”, még szebb a „Királynő férje”, de olyan szépet, olyan szívhezszólót, oly gyönyörűt, mint a Singing Fool még nem látott Baja város közönsége. Teljesen új példányt kap az Uránia e filmből, hogy a gyönyörű Éneklő Bolond szépségeit maradék nélkül nyujthassuk kedves közönségünknek. Al Jolson e film főszereplője, sláger éneke a Sonny Boy. Szombaton és vasárnap mutatja be az Uránia rendes hely árák mellett.

A Triesti Általános Biztosító Társulat

Assicurazioni Generali az 1931 évben 17. alapításának 100. évébe. Nincs e hazában más biztosító intézet, mely itt 100 év óta működnek. A 100 éves Generali irányító elve, szolidaritás, kedvező feltételek és az elvállalt kötelezettségek pontos és előzékeny teljesítése. Ez emelte Generalit arra a vezető szerepre, melyet betölt az egész világ biztosítási piacán.

Kezünkbe került a Generali egy felhívása, mely meggyőző szavakkal mutat rá arra az örök igazságra, hogy nincs kellő gondoskodás a jövőről életbiztosítás nélkül. Különösen kedvező az életbiztosítás feladására a Karácsony ünnepe, amikor a család fő szeretettéről a legmaradandóbb és legértékesebb ajándékkal úgy gondoskodhatik, ha életbiztosítási kötvényét nyújtja át családjának. Erről szól a Generali felhívása, mely így hangzik:

„A n y á k,

kiknek aggodó szemé kutatva keresi, mi lesz gyermekük jövője, hozzátok szólunk, még néhány hét és kigyulnak szent karácsony facskáinak lángjai, melyek alá szokta helyezni minden szülő — gazdag és szegény egyaránt — a maga kisebb-nagyobb ajándékát gyermeke részére. Ezt a boldog örömet nem tudták elrabolni még az utóbbi mostoha évek sem, mert bármennyire gondot hoztak is a szürke hétköznapok, karácsony ünnepére a jószágos szülői kezek összegyűjtötték az ajándékokra való. A gondoskodás, mely örökös a szülő és gyermekek boldogsága felett, most sem tagadja meg ezt az örömet, de arra int, hogy gondoljunk a **holnapra**, a **jövőre** és a ma muló örömei helyett olyan ajándékot helyezünk karácsonyfánk alá, melynek egész életre kiható haszna van. Bármily nehéz is a gazdasági helyzet bármennyire is érzik annak súlyát a kenyérkereső szülői kezek, nem szabad csüggedni és főleg belenyugodni abba, hogy gyermekeink is az életnek ugyanilyen küzdelmére nőjenek fel.

A gyermekek jövőjét szebbé, nyugodtabbá kell varázsolnunk!

Drágább van, jobb nincs! Az 1930-as Morris Oxford Six

a hathengeres kétliteres legjobbjá.

Finger typ controll, hidraulikus fékek, triplex üvegezés stb

Áraink, hitelfeltételeink a legjutányosabbak.

kérjen felvilágosítást, ajánlatot:

Morris Autók Képviselete Budapest, VI., Andrásy-ut 28.

Az anyák feladata ez! A szerető anyai szívnek kell megszólalnia, az anyai akaratnak kell cselekednie annak érdekében, hogy a gyermek jövője jobb, biztosabb legyen. A természet törvénye a gyermekről való gondoskodás. A szülő abban a tudatban dolgozik, hogy munkájának gyümölcsét gyermeke is élvezni fogja. De mi lesz, ha megáll a dolgos kéz? Ha korábban, még mielőtt a gyermek jövője biztosítva van, kihull az apa munkás kezéből a kenyérkereső eszköz? Mi lesz akkor a gyermek jövőjével, ki védi meg azt? Ott áll a gyermek iskolaátvitelében vagy esetleg iskolája bevégeztével az apa kéz segítségével nélkül.

Anyák, ettől a szomorú jövőtől meg kell védeni a gyermeket. Ma még fillérbe kerül ez, melyeket, ha ma gondot is okoznak, mégis áldozni kell, mert gyermekeink jövőjéről van szó! Gyűjtsük a filléreket melyekből életbiztosítási kötvényt vásárolunk gyermekünk részére. Az életbiztosítás megvédi gyermekünket az élet minden szomorú eshetősége ellen. Vegyünk példát a nyugati államoktól, melyekben minden család, ki a jövővel tiszteleg, életbiztosítással gondoskodik a maga és családja jövőjéről, mert tisztában van azzal, hogy életbiztosítás nélkül a korai halál vagy rokkant ág, lerombol összetört minden szép tervet, amit a tetterős férfi maga elő kitalált. Lerombolja a szép színes álmokat a késői öregkor nyugalmáról, a gyermek biztos, nyugodt jövőjéről. Nem volna szabad náluk sem lennie senkinek, akit át ne hasson az életbiztosítás szükségének, nélkülözhetetlenségének tudata. Kérjék át ennek fontosságát elsősorban az anyák, kiknek szent kötelessége, hogy karácsony ünnepére a legszebb, ajándékot, életbiztosítási kötvényt kérjenek férjüktől.

Szívesen keressük fel otthonában hogy férjével megtárgyalhassuk életbiztosítását és kérjük, méltóztassék gyermeke érdekében szószólónk lenni, hogy mielőbb kiállithassuk intézetünk életbiztosítási kötvényét s azzal, mi legmaradandóbb értékű ajándékkal diszithesse fel a karácsony csillogó táját. 1930. karácsony hava.

A Generali baja főügynöksége a Bajai Kereskedelmi és Iparbanknál van, Tel. 22. ahol élet-, tűz-, betöréses lopás, üveg-, szállítási, baleset-, szavatossági, jég- és minden biztosítási ügyben készséggel nyújtanak felvilágosítást.

Árverésből

székek, asztalok, vendéglői- és kávéházi felszerelések, fűszer, festék, cukrászdai, hentes és más üzletberendezések, jégszekrények, gyorsmérlegek, National cassák, pénzszekrények, alpacca áruk stb. nagyon olcsón **ROSENFELD-nél**, Budapest, VIII., Népszínház u. 31.

SALVATORFORRÁS a vese-, hólyag-, reuma gyógyvize

A húgysavas csapadékok feloldja és ilyenek képződését megakadályozza a reumás fájdalmakat megszünteti a vese- és hólyagbajokat eltávolítja a cukorbetegség gyógyítja.

Üzletvezetőség: Budapest, Erzsébet tér 1. sz.

— **Leendő anyáknak** kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bél-működésük rendszerben legyen, ez pedig a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi **Ferenc József** vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Megérkeztek a **Maczkó-könyvek az Uj Élet R.T. könyvkereskedésébe.**

Közgazdaság.

Hogyan pusztítsuk a lucernabogarakat?

A lucernabogár, meg a lucerna bódé és azok álcái igen nagy pusztítást végeznek a lucernásokban, s nem egyszer teljesen tönkre is teszik azokat. Így a múlt esztendőben is némely vidéken rendkívül elszaporodtak, s ha nem védekeznek ellenük, jövőre esetleg még nagyobb károkat okoznak. A védekezés eddig lehetetlen volt, ma azonban a mész-nitrogén segítségével igen könnyen ki lehet őket pusztítani.

A folyó évben az OMGE tápió-szelei gazdaságában észrevették, hogy az egyik lucernatábla az első kaszálás után nem sarjadzik. A közelebbi vizsgálat megalapította,

hogy e tábla tele van lucernabogárral és azok álcáival, mire a tábla azonnal meg lett fogasolva, majd pedig kat. holdanként 50 kg. mész-nitrogén rászórva és ismét keresztben megfogasolva. Harom nap múlva az előzőleg hemzsegő álcák teljesen eltűntek, s néhány nappal később a lucerna erőteljes sarjadzásnak indult. A mész-nitrogén alkalmazására tehát a bogarak és azok álcái elpusztultak, továbbszaporodásuk is megszűnt, a lucerna pedig nagyobb mennyiségű, könnyen felvehető nitrogén táplálékanyaghoz jutott, s ennek folytán erőteljes fejlődésnek indult.

De nemcsak ez az egy, hanem számtalan más eset is bizonyítja, hogy a mész-nitrogén a lucernabogarat és a bódét elpusztítja, sőt elpusztítja az ápiót és minden más bogarat és álcát is, amelyek akár a lucernás vagy lóherésben, akár más növényekben kárt okoznak. Az ápiót pusztítása is nagyon fontos, mert ha ezek elszaporodnak, lehetlenné teszik a lucerna vagy lóheremagtermesztést. Ezek kipusztítása céljából ősszel kell a mész-nitrogénből kat. holdanként 50 kg-ot kiszórni, míg a lucernabogarat akkor kell vele pusztítani, amikor nagyobb mennyiségben jelentkeztek. De ha minden ősszel rendszeresen beszórujuk lucernásainkat és lóheréseinket 10 kg mész-nitrogénnel, úgy e kártevők egyáltalán nem fognak többé fellépni és az eddigi szegényes lucernások bő termésüket fognak adni.

A JÓ VARRÓGÉP

PRECIZIOS
MUNKA

EZÉRT
ÓVATOSSÁG
A BESZERZÉSÉNél

Milyen varrógépet?

ÉN MÉGIS
SINGER-VARRÓGÉPET veszek.

MERT: elsőrangú minőséget jelent.

MERT: a Singer gyár a precíziós munkák előállításában évtizedes tapasztalatok felett rendelkezik.

MERT: a Singer-varrógépek ára nem magasabb, mint más gyártmányé.

A Singer-varrógépek az egész világon a legjobbaknak vannak elismerve

Kényelmes fizetési feltételek!

Állandó díjmentes tanfolyamok a kezelésben, minden Singer-üzletben

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FIÓKUZLET:

BAJA, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCA 10. SZ.

Az orosz szovjet több millió prémbőrrel árasztotta el Angliát. Londonból jeltük: Az angol szőrme- és rokoniparokat (szőrmefestők, szabók, szűcsök, szőrmekereskedők és gyárosok) egyesítő angol szőrmeipari szövetség december 3-án Londonban nagygyűlést tartott a szovjet dumpinghozatal elleni sürgős védelmi megbeszélésre. Szakkörök állítása szerint a szovjet a londoni piacot többmillió teljesen kikészített és festett bőrrrel árasztotta el, s miután önkénteségi áron alul kínálják azokat, teljesen tönkreteszik az angol szőrmeipart. A gyűlésen a szakmunkáság képviselői is részt vettek.

Svájc újból beengedi a magyar juhot. Juhkivitelünk ebben az esztendőben örövendtől fellendült. Január elejétől október végéig 59.317 darab juhot szállítottunk a külföldre, holott az elmúlt esztendőben tízezeret hónap alatt csak 42.194 darab juhot exportáltunk. Juhkivitelünk egyik igen fontos piaca évek óta Svájc. Az ide irányuló kivitelünket azonban nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a svájciak nagyon gyakran és legtöbbször meglepetés-szerűen különböző okokból lehetlenné teszik a kivitelt. Néhány hónap óta Svájcba nem vihetünk be juhot, most azonban Svájc december nyolcadikától kezdődően új a szabaddá tette a magyar juhot behozatalt.

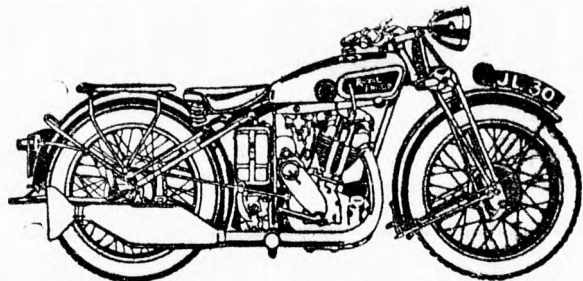
May Károly összes könyvei az Uj Élet R.T. könyvkereskedésében kaphatók

A déligyümölcs kivitelének ellenőrzése Spanyolországban.

A spanyol gazdasági minisztérium legutóbbi rendeletet hozott ki, amely előírásokat tartalmaz arról, hogy déligyümölcsöket, főleg narancsot, mandarint és citromot milyen állapotban, milyen feltételek mellett és milyen módon lehet kivinni. Ezzel a spanyol gazdasági minisztérium egyrészt a kivitelre kerülő áru jóhírnevét akarja biztosítani, másrészt azt akarja elérni, hogy a külföldi importőrök kizárólag kifogástalan minőségű és jó áruhoz jussanak. A rendelet megjelenésével egyidejűleg a külföldön székelő spanyol konzuli hivatalok utasítást nyertek arra, hogy mindazokat a panaszokat, kívánalmakat és óhajtasokat, amelyek az illető országok importőrjei részéről felmerülnek, kivizsgálás és intézkedés végett a spanyol gazdasági minisztérium illetékes ügyosztályához továbbítsák. A rendelet kivonatát ismertetésére a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara érdeklődőknek kívánatra készséggel megküldi.

Az új angol

ROYAL ENFIELD

motorkerékpárok megérkeztek az

új vezérképviselőhöz.

JOHN FOWLER & CO. LTD.

Budapest, Budaörsi-ut 101.

U-R-A-N-I-A

1930. dec. 13-án, szombaton 6 fél 9. 14-én, vasárnap fél 4, 6 fél 9.

A WARNER BROS legnagyobb és legszebb hangosfilmje a

SINGING FOOL

(Az éneklő bolond) gyönyörű hangos dráma 12 felvonásban.

Főszerepben: Al Jolson, Betty Bronson és a 4 éves Dávid Lee, a kis Sonny Boy.

Kísérő filmje:

VERDI:

Kísérő filmje:

LA DONNA E MOBILE

(Az asszony ingatag) operária, éneklő Charles Hackett.

Magyar hirdető.

Bajai tej és vajüzem

(ROSENFELD)

(Takarékpénztár-utca 1.)

Telefon: 84. (udvar) Telefon: 84.

ajánlja legjobb minőségű palackozott teljes tejét, házhoz szállítva

literenként 26 f. csarnokban átvéve 24 fillér árban.

Naponta frissen készült teavaj, kg.-ként 4 P. 10, 20, 50 dkg. csomagban
Friss túró kg.-ként 0.50 P.
Tejszín literenként 2.80 P.
Tejfeiliterenként 1.60 P.
Főzőtej (kittinó, baromfiaknak és malacoknak, literje 5 fillér.)

Legkisebb mennyiséget is házhoz szállítunk.

Tessék egy próbát tenni!

Figyelem!

Ertesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Baján 28 év óta fennálló első

„Hattyu”

Gőzmosodámba

elő állított ing és gallért Baján

a legolcsóbban és legújabb módszer-

szerint tűkőr fényesen lesz előállítva.

Törés kizárva gallér tisztítás drb.-

kint 10 fillér, azonkívül mindenféle

fehérneműt a legolcsóbban tisztítok

és mindenféle fehérnemű tisztítás 8

napon belül el lesz készítve.

Kérem a nagyérdemű közönség

szíves pártfogását.

Maradok tisztelettel

Antal B.

Péter-Pál-utca 1. a plébá-

nia templom mögött.

Elavult régi Rádióját

becseréljük

modern PHILIPS rádióra.

Rádió készülékek kedvező részletfizetésre.

KÓKAY TESTVÉREK

rádió szaküzletében Baja.
(városháza alatt.)

Gara községben legforgalmasabb vendéglő

eladó vagy kiadó

Érdeklődni lehet

özv. Knipf Ádámné

Gaga, Nagy-utca 217. szám.

Sertésvágást vállalok.

Fél sertés és húrok

legolcsóbb napi áron kaphatók

KARAGITS KÁROLY.

hentes és mészáros.

Erzsébet kir. utca 58

Hólapátok

nyírfaseprők

gyermekszánkók

UTRY-nál.

Telefon: 280. Erzsébet kir.-utca 38,

Éjjeli szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és

vasárnap d. u. nyitva

dec. 8-tól dec. 15-ig

Lovasy Üdön

dr. Geiringer János

gyógyszertára.

Eladó

86 ezer négyszögöl

feketeszántóföld

3500 négyszögöl szőlő, aserepes

épületekkel, göré, téglá öllakkal,

kedvező fizetési feltételek mellett

megrehető

Waitz János

lakásán Császártöltés 349.

Érsekcsanád határában a

Duna mentén szilvás 2

kataszteri hold területén

130 fával szabad

kézből

eladó.

Érdeklődni lehet

Fajszai Sándor

Érsekcsanád Kossuth L. u. 121.

VARROGEP

JAVITÁS

SAKSZERUEN

ES GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Erzsébet királyné-utca 11.

Nyomatott az „UJ ÉLET” r.-t. könyvnyomdájában Baján.

INGYEN

kaphatja meg az AUTO SYPHON szódavizkészítő üveget, mellyel szódavizét percek alatt olcsón, házilag állíthatja elő.

A leghasznosabb

karácsonyi ajándék.

Felvilágosítással szolgál:

STAMPFL JENŐ cég

Prohászka-utca 3. szám.

(Úránia mozi mellett, az udvarban.)

Csepel Varrógépek

hosszu és nagyon kedvező részletfizetésre.

A modern és divatos himzótanfolyam díjmentes tanítása

KÓKAY TESTVÉREK

Csepel varrógépek főlerakata BAJA. (Városháza alatt.)

Raktáron lévő szelmonok, matracok s mindenféle kárpitos butoraim új évig

rendkívül olcsón árusítom,

szöveggel bevont szelmonok már 80 pengőtől.

SCHAFFLER MÁTYÁS

kárpitosnál, Gróf Zichy Bódog tér 1. (Hitel Bank alatt.)

Javitások és alakítások.

Ha még nem vett kiváló önborotva pengét

olcsón, úgy forduljon

UTRY-hoz.

Baja, Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon: 280.

LAKY

bérautója megrendelhető, helyben és vidékre

Telefonszám: 375.

Legolcsóbb papirbevásárlási forrás Baján az Uj Elet r.-t. papirüzlete